

قداست دوستی در قرآن و روایات/ در احسان پیشدستی کنید

دوست باید ظاهر و باطنش یکسان باشد این بدان معناست که دوستی باید حقیقی و برخاسته از دل باشد و در سختیها و مصائب ما را رها نکند و اگر می تواند کاری برای ما انجام دهد از آن دریغ نرزد.

خبرگزاری مهر- دوست باید ظاهر و باطنش یکسان باشد این بدان معناست که دوستی باید حقیقی و برخاسته از دل باشد و در سختیها و مصائب ما را رها نکند و اگر می تواند کاری برای ما انجام دهد از آن دریغ نرزد.

دوستی همانقدر که نیاز به حقشناسی و عدالت و داد و دهش دارد به پیشدستی و احسان نیز محتاج است، زیرا دوستی درختی است که در فضای احسان بیش از زمینه عدل رشد می کند. امام زین العابدین (ع) می فرماید: اما حق دوست آن است که تا آنجا که می توانی با او به فضل رفتار کنی (یعنی هر نیکویی که از او به تو رسد تو نیز افزونتر و بهتر از آن انجام دهی و اگر نتوانستی دست کم با او به انصاف و داد رفتار نمایی؛ همچنان که تو را گرمی می دارد تو نیز گرمی اش داری. او را نگهداری همچنان که او تو را نگاه دار است، نگذاری که در کار نیک و احسان نسبت به تو از تو پیشی گیرد و اگر پیشی جست آن را تلافی کنی. در مقام دوستی و کوتاهی نوری و همواره خیرخواه و یاور او باشی و در اطاعت پروردگارش وی را یاری رسانی و اگر خواست معصیت خدایش کند او را بر ترک آن کمک کنی همواره بر او رحمت باشی نه عذاب.

مال و دارایی از آن انسان نیست، بلکه مالک حقیقی آن خداوند بزرگ است و مالک الملک است با توجه به این نکته چگونه است که اندیشه برخی بر محور انانیتها و خودخواهیها می چرخد و در حالی که میلیون ها نفر در بینوایی گرسنگی و محرومیت جان می سپارند می اندیشد که باید ثروتمند و آسوده خاطر زندگی کند؟!

فضل و عنایت خداوند به آدمی در این نیست که او را مال فراوان دهد بلکه در این است که در ثروت وی خیر و برکتی قرار دهد که میان نیازمندان تقسیم شود و مردم از آن استفاده کند. در دعای امام سجاد آمده است: خداوندا خیر را با دستان من به مردم برسان.

خیر و خوبی بالاخره باید با دست کسی به دیگران برسد پس سعی کن آن کس تو باشی. فکر نکن اگر ما این کار را نکردیم کس دیگری نیز آن را انجام نخواهد داد اگر بینوایی را کمک نکردیم و اگر حق را یاری نرساندیم قطعاً کسانی یافت خواهند شد که بینوا را کمک و یا حق را یاری رسانند. این سنت خداوند است که نسل های فعال و پر تحرک را جانشین نسل هایی کند که از مسئولیت شانه خالی می کنند. خداوند می فرماید: ای کسانی که ایمان آورده اید هر که از شما از دینش بازگردد چه باک؟ زودا که خدا مردمی را بیاورد که دوستشان بدارد و دوستش بدارند در برابر مومنان فروتنند و در برابر کافران سرکش؛ در راه خدا جهاد می کنند و از ملامت هیچ ملامتگری نمی هراسند این فضل خداست که به هرکس خواهد ارزانی داد و خداوند گشایشگر و داناست.

اگر نتوانستیم در فصل و احسان به دوستان و اطرافیان پیشگام باشیم البته مانعی ندارد چرا که خداوند هر کسی را جز به قدر توانش تکلیف نمی کند. اما دست کم با او به انعطاف و داد رفتار کن و به تعبیر امام سجاد(ع) همچنان که او تو را گرمی می دارد تو نیز او را گرمی دار و همچنان که او از تو نگاه داری می کند تو نیز نگاه دار باشد و نگذار که در کار نیک و احساس نسبت به تو از تو پیشی گیرد. اگر دوستان در احسان به ما پیشدستی کرد سزاوار است که بی درنگ احسانش را به نیکی پاسخ گویی ... برترین احسان و نیکی آن است که به دوستی پایبند باشی خیرخواه دوست باشی او را نگهبان باشی بر اطاعت از خدا یاریش رسانی و اگر خواست معصیت و نافرمانی خدایش کند کمک کنی که دامن بدان نیالاید.

علاوه بر اینها اسلام از مومن می خواهد که لوح دل خود را از کینه ورزی نسبت به بردارش بزدايد. گاه ممکن است که ما به دلیلی بر دوست خود خشم گیریم در اینجا لازم است که برای زدودن کینه و دشمنی پیشدستی کنیم. نباید فقط به فرونشاندن خشم خود بسنده کرد، بلکه باید با پوزش خواهی از دوست خشنودی او را نیز به دست آورد.

احترام گذاشتن به عواطف و احساسات مردم و زدودن کینه ها از دل ضامن تحکیم روابط همکاری و برداری میان آدمیان است. پیامبر خدا (ص) می فرماید: خوشرویی کینه را از بین می برد.

همانطور که اسلام از دوستان می خواهد تا به دیگران بخشش کنند خواهان آن است که وقتی آدمی به چیزی احتیاج دارد خجالت نکشد و آن را از دوستش بخواهد. برآوردن نیاز مومن مستحب است حتی اگر این کار به قطع طواف کعبه بیانجامد گرچه طواف

احکام نماز را دارد، اما برای رفع نیاز مومن قطع آن جایز است.

خداوند در کتاب خود می فرماید: باکی نیست که از خانه های خود و پدران خود و مادرانتان و برداران، خواهران و عمو و عمه و دایی و خاله خویش غذا تناول کنید یا آنکه از هر خانه که کلید آن در دست شماست یا خانه رفیق خود باکی نیست که از مجموع یا هر یک از این خانه ها طعامی می خورید.

دوست باید حسن و خوبی ما را، خوبی خودش به شمار آورد و عیب ما را عیب خودش بداند. اگر ناراحتی به ما رسید و یا در هدف و برنامه ای شکست خوردیم خوشحال نشود و اگر به موفقیتی دست یافتیم حسادت نرزد. مال و فرزند نباید او را تغییر دهد بسیاری از مردم هستند که وقتی به ثروتی دست می یابند غرور و سرمستی آنان را فرا می گیرد و در نتیجه یاران گذشته خود را از یاد می برند اینان دوستان حقیقی و راستین نیستند.